

JE PŘED AGRIPPOU

Převod materiálu

Pechar Jaroslav, upravila Marta Sedláčková

Pořadí v lekci

33

1. MOTIVACNÍ UVEDENÍ DO PŘÍBĚHU:

a) Pro Teofila – *motivace využívá motiv toho, že ve svědectví jde o to osobně, konkrétně poukázat na Ježíše (ne na sebe). Hodí se spíše pro starší školní věk.*

T: Tuhle jsem vyprávěl svému známému o tom, jak jsem uvěřil v Ježíše Krista, proč věřím. Říkal jsem mu, že strašně rád vzpomínám na to období, kdy jsem od základu změnil svůj život. Nějak tomu ale pořádně nemohl rozumět...

L: To je ale právě to, co se postupně učil i apoštol Pavel. Nebyl také žádným skvělým řečníkem. Postupně mu čím dál víc docházelo, že ani tak nejde o to vyprávět lidem o svých zážitcích, o své změně – ale o Ježíši. Toho máme jako křesťané znát. A když stál u soudu, došlo mu, že když zná, právě toho vzkrášeného Ježíše – nemusí se bát. Nemusí mít obavy ani proto, že není kdovíjak výše...

b) Pro střední a starší školní věk:

Svědčili jste někdy o Ježíši? Jak jste to dělali? Co jste říkali? Mluvili jste o svých zážitcích nebo jste vyprávěli biblické příběhy? Jaké to mělo výsledky? Co se osvědčilo? Jaké má co výhody?

Pokud se stane, že dříve to nikdy nezkoušely, můžeme pokračovat příběhy a k otázkám se vrátit – jako k promýšlení toho, jak bychom o Ježíši mohli svědčit.

c) Pro mladší školní věk:

Použijte pracovní listy.

d) Pokud máte přístup k internetu, zkuste YouTube – pod heslem Jsem katolík – najdete videa, na kterých známí lidé svědčí o své víře v Krista. Vyberete si i jako evangelíci.

2. POZNÁMKY K TEXTU A JEHO KATECHETICKÉMU VYUŽITÍ

Poznámky pro pochopení textu pro učitele:

- **Agrippa II.** byl syn Agrippy I. Císař Claudius ho pověřil panstvím nad knížectvím Chalkis. Mohl též řídit kultické záležitosti jeruzalémské obce a dosazovat velekněze. Agrippa si přichází apoštola Pavla vyslechnout

jako náboženskou kuriozitu.

- podle **Festa** jde v Pavlově případě o nějaké nesrozumitelné náboženské rozepře. Festus neví, co má vlastně napsat do obžaloby, kterou s Pavlem pošle císaři.

- **zaslíbení otcům** (26,6-8) – Pavel věří, že zaslíbeným Mesiášem je Ježíš, který trpěl a byl vzkříšen z mrtvých. Ježíš je logickým vyústěním přiblížení praotců a dalších – Bůh je ten, kdo dává život a křísí svůj lid.

- **nemohl jsem se postavit proti nebeskému vidění** (26,19) – Pavlova řeč je typický **žánr svědectví** – Pavel mluví o tom, jak mu Ježíš změnil život a úplně ho převrátil – poslal ho kázat pohanům evangelium. Pavel vypráví svůj příběh ve Skutcích již potěti, stále více se soustřeďuje na Krista, proti jehož povolání se nemohl postavit.

- **stojím jako svědek před velkými i malými** - apoštol chce, aby evangelium zaznívalo všem – veřejně – obyčejným, nepatrným, ale i tím mocným a třeba sebejistým.

- **bláznovství zvěsti o ukřižovaném** - na Pavlovo svědectví „*Mesiáš má trpět a vstane*“ (26,23) reaguje Festus slovy „*Jsi blázen, Pavle*“ (v. 24) Není vyloučeno, že tu máme praktickou ukázkou toho, jak vypravěč - Lukáš - aplikuje pavlovský důraz o bláznovství kříže.

- **děti a svědectví** – od školního věku jsou děti schopné žít ve více rolích, světech – věřící v nedělní, žák ve škole, role syna/dcery. Tyto světy se mohou míjet, zvlášť pokud je mezi nimi zdůrazněn rozdíl (např. škola – vědecké prostředí, nedělní – něco věd odporujícího atp.). Tento příběh je možné povzbudit, aby svou víru žili stále, ve všedním dnu, kterého se to také týká – povzbudit (uvažovat společně o možnostech jak), ne nutit.

Jak pojmut příběh pro děti – návrh:

- jako **vyprávění** – můžete ho i přečíst – důraz na samotný příběh tak, jak je popsán i s podrobnostmi.

- pomocí **pracovního listu 33** – s pomocí rozhovoru budete opakovat Pavlov život (od události obrácení a povolání až do teď), co Pavel sám považuje za důležité (viz. metodické pokyny) – své povolání ke zvěstování.

- pomocí **pracovního listu 18** – pomocí rozhovoru nad pracovním listem budete opakovat, kam všude se Pavel už v poutech dostal – velerada, Felix, Festus, doplete vyprávěním o svědectví před Agrippou. Využijte texty na prac. listě k otázkám: Dělal si Pavel starosti? Co tedy dělal Pavel, co pro něj bylo nejdůležitější? Apod.

- zkuste s dětmi hovořit o jejich **zkušenosti sv?dectví** (viz motivace b). Na Pavlov? sv?dectví před Agrippou můžete ukázat, že sv?dectví je osobní, týká se nás (žádné „ono se“, jako by se mne netýkalo), ale přesto je hybatelem, „hlavní postavou“ Ježíš Kristus. Reagujte podle toho, co děti říkají – v některých společenských může být problém přílišné strhávání pozornosti na vlastní zkušenost obrácení (já, já jsem...), jinde zas velká otažítost od Ježíšových příběh? (to se mn? netýká).

3. FORMULACE TÉMATU

Pavel sv?dí o tom, jak Ježíš změnil jeho život, i před králem Agrippou. Nem?že nyní jinak, než z?stovat vzk?íšeného Ježíše všem. (Zázitek obrácení není jen pro n?j osobn? – vychází z n?j užitek pro všechny.)

4. VYKLADA?SKÁ A KATECHETICKÁ ÚSKALÍ

- Pavlovo kázání Agrippu zaujalo a p?inutilo k reakci. Nebylo to však zp?sobeno Pavlovým ?e?nickým um?ním (Pavel sám se za skv?lého ?e?níka z?ejm? nepovažoval), ale pravdivým dosv?dením toho, že Ježíš je o?ekávaný Mesiáš. Agrippa se však zásadnímu osobnímu rozhodnutí vyhýbá – k?es?anem se nestane.

- událost u Damašku – Pavel podává sv?dectví. Typicky pro tento „žánr“ mluví o tom, jak se jeho život změnil p?sobením Ježíše Krista. **Sv?dectví je osobní**, zároveň však sv?dek není ten, kdo změnu zp?sobil, zap?ínil. Jestliže nás vybízí tento příběh ke sv?dectví o Ježíši na veřejnosti, ukazuje zároveň jak: nestrhávejte pozornost na sebe, ale **vypráv?jte příběh toho, který povolává**.

5. OSNOVY VYPRÁV?NÍ

osnova pro mladší, st?ední a starší školní v?k:

I. Motivace

II. Agrippa v Cesareji

III. Pavlovo slyšení před Agrippou, Bereniké a Festem

IV. Pavlova obhajoba: vzk?íšeného Kristus m? zastavil

V. Festova a Agrippova reakce

VI. Mohl být osvobozen – ale odvolal se k císaři

6. METODICKÉ POKYNY K PRACOVNÍMU LISTU ZDE?KA ŠORMA

Obrázek můžete použít uprostřed vašeho vypráv?ní. Když dojdete k Pavlov? obhajob?, ?ekn?te d?tem, že Pavel p?ipomn?l celý sv?j příběh a vyzv?te je, aby se pokusily do bubliny nakreslit nebo napsat, co všechno si z Pavlova života pamatují. Vymezte jim na to ?as. Výsledky práce d?tí společn? proberte. Potom vypráv?jte, co ze svého života zmínil Pavel sám. Mluvte s dětmi o tom, v ?em se Pavlovo a jejich p?ipomenutí liší a shodují, a p?emýšlejte společn? nad tím, co je pro Pavlovu rekapitulaci života charakteristické a d?ležité.

7. LITURGICKÝ RÁMEC – písň viz níže odkazy.

8. VYPRÁVNÍ A NÁPADY PRO PŘEDŠKOLNÍ VĚK

Pro práci s předškolními dětmi mě inspiroval pracovní list Z.Šorma ? 18, ale trochu jsem ho rozšířila – je to opakování.

Tématem je „Kde všude mluvil apoštol Pavel o Ježíši – každé místo je vhodné pro evangelium“.

Budeme potřebovat:

- obrázek nebo figurku, která bude znázorňovat Pavla.
- Dále „kulisy“ míst (zkuste Google obrázky nebo knihu Lidé bible – život a zvyky), kde všude Pavel kázal o Ježíši – na náměstí, ve vězení, mezi filosofy a uenci, v synagoze, v soukromém domě, před kněžími, před místodržitelem, před králem a jeho ženou (to je dnešní příběh).

Děti se zeptáme, kde všude slyšeli o Ježíši. V kostele? Doma, v nedělní škole? Co třeba v televizi nebo v rádiu (bohoslužby nebo filmové zpracování Ježíšova příběhu)? V knize? Ještě někde? Je nějaké místo, kde se o Ježíši nevypráví? Je místo, kde o Ježíši mluvit nehodí, nedá?

Povídáme si o apoštolu Pavlovi. Kde všude Pavel vyprávěl o Ježíši? Vzpomene si někdo? Buď si děti budou pamatovat – nebo jim nabídneme obrázky, aby si vzpomněly (případně necháme hádat, co to na obraze je – použitelné i pro děti, které minulé lekce neprošly). Kde se Pavlovi asi kázalo dobře? (Začneme těmi méně problematickými místy – dům, místo za hradbami.) Kde bylo těžké mluvit o Ježíši? Stydl se Pavel? Báł se? Pro Pavla bylo každé místo dobré (i vězení, i před soudem) – všude a všem chtěl vyprávět o Ježíši.

A co vy, dokázali byste mluvit o Ježíši? Už jste to někdy zkoušeli? Vyprávět nějaký příběh z bible třeba ve školce? Znáte nějaký příběh o Ježíšovi, biblický příběh, máte nějaký rádi?

9. VYPRÁVNÍ PRO STŘEDNÍ ŠKOLNÍ VĚK

I. AGRIPPA V CESAREJI

Král Agrippa II. objíždí své království. Není to nijak významný král, ani jeho království není moc veliké, ale jednou je to král a patří se ho přivítat s patřičnou úctou. A také je potřeba se postarat o dostatečně zábavný program. Festus není místodržícím dlouho. Navíc na tomto místě byl předtím místodržícím Agrippův švagr, a tak král nejspíš o celé oblasti ví víc než sám místodržící. Festus toho mnoho na výběr nemá – a proto králi nabídne Pavla.

Takový kuriózní případ podivného odsouzení, který zjevně nic neudělal, ale žalobci se dožadují, aby byl bezodkladně popraven. Jde zjevně o nějakou hloupost; kdyby obžalovaný nebyl římský občan, byl by zbiť

ován a vyhnán a byl by klid. Celá záležitost spočívá v tom, že se Pavel a židovská rada dohadují o jakéhosi mrtvého Ježíše! Pavel tvrdí, že žije, jeho žalobci, že nežije. A navíc se to celé točí okolo jejich Zákona, a v tom se Festus už vůbec nevyzná. Nabízel obviněnému, ať s tím jede do Jeruzaléma a ať si to tam vyřeší židé sami mezi sebou. Jenže v tu chvíli ten člověk prohlásil, že je nevinný a že se odvolává k císaři. Festus tedy dal Pavla opat pod zámek a patřičněji prioritě ho posle do říma.

Krále Agrippu to zaujalo. Soud o tom, jestli je někdo mrtvý nebo ne, to by mohlo být docela zajímavé. A pokazit se na tom nedá nic. Jednou se odsouzenec odvolal k císaři, tak je to vlastně jedno.

II. PAVLOVO SLYŠENÍ PŘED AGRIPPOU, BERENIKÉ A FESTEM

Na druhý den přišel král Agrippa i s manželkou do přijímací síně. Uctivě před ním poklekají všichni přítomní, ať již vysocí důstojníci či představitelé města. A pak je předvolán Pavel.

První slovo má hostitel – místodržící Festus. Několika slovy shrne celý případ. Ono toho ale není mnoho, co by mohl o obžalovaném říci. Žalobci žádají jeho smrt, ale jak to tak vypadá, ten nic trestuhodného neprovedl. Jenže se odvolal k císaři a tudíž je nutné ho tam poslat. A spolu s vězňem je nutno poslat do říma i dopis, ve kterém bude vysvětlena podstata sporu a základní body obžaloby. Ale co tam má napsat, když tomu sám nerozumí! Kdyby tedy král Agrippa ve své moudrosti obžalovaného vyslechl, aby místodržící věděl, o vlastně v této věci jde. A tak Agrippa vyzval Pavla, aby se vyjádřil.

III. PAVEL SE HÁJÍ

Pavel ví, že Agrippa zná židovské náboženství, jeho obyčeje i očekávání. Je rád, že může mluvit právě před ním a vysvětlit, o v celé věci jde. Po staletí židé očekávají příchod Mesiáše, tak jak to zvěstovali proroci. Tato zaslíbení se však již naplnila, Mesiáš přišel a byl to Ježíš. A právě tento Ježíš je předmětem jejich sporu. Zatvrzelí židé však v Ježíše neuvěřili.

Pavel jim rozumí. Možná lépe, než kdokoliv jiný, protože i on sám byl dříve takto zatvrzelý. Sám pronásledoval každého, kdo se k této víře přiznával. Jenže pak se s Ježíšem setkal. Poznal, že Ježíš žije. A tento živý Ježíš mu nejen odpustil všechno zlé, co kdy dělal, ale dokonce ho povolal do svých služeb. Zaslíbil mu ochranu i posilu, aby plnil jeden jediný úkol – otevřít oči lidí, aby i oni věděli, že Ježíš žije. To je pohled, kterým se člověk odvrací od zábla k Bohu; to je jediná možnost, jak může člověk přijmout odpuštění hříchů; to je cesta, kterou se dojde do Božího království.

Jak by se Pavel mohl postavit nebeskému vědění! Jak by mohl odmítnout toto povolání, když byl povolán od samotného Ježíše? Proto poslechl a všude kam přišel, tak kázal, že Ježíš žije. A to je důvod, proč ho chtěli jeho odpůrci zabít a proč také v tuto chvíli stojí před soudem. Protože uvěřil Bohu, který zaslíbil Mesiáše, který bude trpět a jako první vstane z mrtvých. A Ježíš trpěl a vstal z mrtvých. A Pavel se s tímto živým Ježíšem skutečně setkal.

V. FESTOVA A AGRIPPOVA REAKCE

Po tomto proslovu jako první zareagoval Festus: „Jsi blázen, Pavle!“. Není divu, že tak mluví, o židovském náboženství neví skoro nic. Pavel se však brání a dovolává se přítom krále Agrippy. Agrippa je potomek krále Heroda Velkého a v jeho žilách koluje i krev slavných makkabejských králů. Zná židovské náboženství

i jeho naděje a jistě vřel i prorokům!

Agrippa Pavlovi rozumí více, než kdo jiný v tomto sále. Cítí, že Pavel nemluví jen tak do větru, že jeho slova mají váhu. Dokonce řekne: „Málem bys mne přesvědčil, abych se stal křesťanem!“ Jenže právě „málem“. Agrippa se bojí udělat ten zásadní krok. V té chvíli se Pavel obrátí ke všem přítomným a – jako by ani nebyl vězeň – řekne: „Kéž by Bůh dal, abyste se vy všichni, ty, králi, i vy ostatní, stali tím, čím jsem já – kromě těch pout, která mám na rukou.“ Křesťany, apoštoly Ježíše Krista. Snad něco z jeho slov uvízne v hlavách posluchačů... Král však nemá v úmyslu uvěřit v Ježíše a dát se pokřtít. Tím méně Festus.

VI. MOHL BÝT OSVOBOZEN – ALE ODVOLAL SE K CÍSAŘI

Když panstvo odcházelo, říkali si, že Pavel neudělal nic, za co by zasluhoval vězení nebo dokonce smrt. A že kdyby se neodvolal k císaři, mohl být propuštěn. Takhle bude řekat kdoví jak dlouho ve vězení; jasně vyhraný soudní spor vyměnil za císařský soud s nejistým výsledkem, navíc to bude soud, proti kterému už nebude odvolání.

Přítom ani netušili, že je to všechno docela jinak. Pavel do Říma jít musí. Tak mu to určil sám Ježíš. Odvolání k císaři se stalo prostědkem, jak tento úkol splnit. Co na tom, že v poutech, co na tom, že jako křivě obviněný vězeň. I ve vězení bude mít Pavel prostor k přijímání návštěv a k psaní dopisů. A nebude málo jak hostů, které ve vězení přijme, tak nebude málo listů, které během své cesty do Říma napíše. Nebude málo lidí, které i jako vězeň bude moci oslovit a kterým ještě pomůže. Má před sebou ještě několik let života a bezesbýtku je využije.

MODLITBA

Pane, prosíme, dej nám moudrost a sílu, abychom o tobě dokázali svědčit lidem okolo nás. Dej nám také moudrost a sílu, abychom toto svědectví potvrdili tím, jak žijeme. Amen.

10. NÁMĚTY K ROZHOVORU

- je potřeba ke zvěsti o Ježíši Kristu před někým slavným a významným spíše řečnické nadání a schopnost překonat trému - nebo opravdová znalost evangelia?

- znáte nějakou významnou osobnost, která se o křesťanství vyjádřila pohrdavě? Jsou takové názory pro vaši víru důležité?

- znáte nějakou osobnost, která se o křesťanství vyjádřila přejně – jako o své víře? Na YouTube najdete pod heslem „Jsem katolík“ – svědectví o víře mnoha známých osobností, herců, vědců apod. – jistě si vyberete video, které dále můžete pustit.

11. A JEŠTĚ SE OHLÉDNĚTE...

Vybrali jste si způsob, jakým budete s dětmi pracovat? Co je vaším cílem – zkuste si ho napsat, vybrat pro něj nejvhodnější způsob práce a po hodině se k němu vraťte – povedlo se?

Odkaz na pracovní list

[33 Je před Aggripou](#)

[18 Pavel souzen](#)

Odkaz na píseň

[Tvá svoboda, tvá svoboda nade mnou](#)

[Farářovo blues \(SV208\)](#)

[To já, ó Pane můj, půjdu, když mne posíláš](#)

[Proč pro Krista neměli místa \(SV269\)](#)

[Novej den \(SV124\)](#)

[Jen ty, Pane můj, jen tys můj štít](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

Katechetické cykly

[Pozvání na cestu - Skutky](#)

Biblický odkaz (kat)

[Skutky 25,13–26,32](#)